

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrtrleta 90 kr., pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za pol leta 2 gld. 20 kr., za četrtr leta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 23. septembra 1868. ~

Gospodarske stvari.

Postava

zastran razdelitve sopsašnikov in menjalnih zemljišč.

Danes razglamo postavo, kakor jo je deželni zbor kranjski sklenil v 10. seji. Zanašati se moremo, da jo potrdi tudi cesar. In potem bode brž veljavna. Po nji more kmetijstvo na Kranjskem storiti dober korak naprej in pomnožiti si dohodkov. Gosp. dr. Tomanu gré čast in hvala, da je predlanskem sprožil to stvar v deželnem zboru.

Postava se glasi tako-le :

§. 1. Vsi sopsašniki (gmajne) razun planin in srenjskih prostorov po vaséh in trgih, in ravno tako vsa menjalna zemljišča, to je, vsa zemljišča, ktera so celoma ali deloma po nekem gotovem redu za nek gotov čas v menjalnem vžitku dveh ali več posestnikov, razun menjalnih planin se morajo razdeliti.

§. 2. Razdelitev naj se zgodi po kaki že dosojeni ali veljavno dogovorjeni meri, sicer pa po pogodbi, in če bi se ne dala tako dovršiti, po razsodbi tiste gosposke, ki je v §. 8. postavljena za obravnavo razdelitve.

§. 3. Davki se primerno razdelé po delih.

§. 4. Kdor ima na sopsašniku lastna divja ali sadna drevesa, mora jih saj v enem letu presaditi, ako ne, mora jih prodati tistemu, čegar je po razdelitvi zemlja. Če se zastran cene ne moreta pogoditi, določijo jo trije možje; vsak voli po enega, izvoljena dva pa tretjega; ko bi pa kateri v osmih dneh potem, ko mu je drugi naznanil svojega moža, ne izvolil tudi svojega, naj voli oni drugi oba moža in ta dva izvolita tretjega.

Njih cenitev se ne dá ovreči.

§. 5. Sopsašnik, ki je tako majhen, da največi deležniki bi pri razdelitvi ne dobili več kakor po $\frac{1}{4}$ orala, naj se prodá na dražbi cel ali v večih koscih, in denar naj se primerno razdeli.

Iz posebnih vzrokov sme deželni odbor privoliti, da se tak sopsašnik vendar razdeli.

§. 6. Kjer je ovčja reja poglavitni dohodek srenjčanom, sme sopsašnik cel ali njega primerni del izjemno ostati nerazdeljen, dokler se vpotrebuje za ovčjo pašo, ako dve tretjini vseh upravičenih tako sklenete, in ako deželni odbor temu pritrdi.

§. 7. Kadar ta postava moč zadobi, mora se razdeljevanje začeti. Dve leti se daje srenjam na voljo, da si v tem času pašnike same razdelé; v prvem pol letu se morajo pogoditi, po kateri meri se bode delilo, v poldrugem letu potem morajo razdelitev končati.

Ravno tako se posestnikom menjalnih zemljišč daje eno leto, da si v tem menjalna zemljišča sami razdelé,

ali se pa zastran njih tako pogodé, da menjalna zaveza prestane.

Eno in drugo se mora skazati v postavljenih obrokih pri gosposki (§. 8), ki začne brez odloga posilno razdelitev, ako se ni v odločenem času predložila pogodba ali izvršila razdelitev.

§. 8. Razdelitveno obravnavanje se izroči dosedanjim gosposkam, postavljenim po c. kr. patentu od 5. julija 1853. leta za odvezo ali uravnavo zemljiščin bremen.

Obravnave naj se vrše po tej postavi, po patentu od 5. julija 1853. leta, razun tega, kar se odločuje v 1. stavku §. 11. zastran vživalne mere, in po postavi od 31. oktobra 1857. leta (št. 218. drž. zak.).

Posebna obravnavalna vodila z dotičnim podukom za ljudstvo izdela c. kr. deželna komisija v soglasju z deželnim odborom.

Gospodarska skušnja.

* Upliv čbel na obrodovitenje rastlin. Angleški natoroznanec Darwin je od 100 stebel bele detelje, ktero so obletale čbele, dobil 3290 kaljivih semenskih zrnec, v tem ko ni od 20 družih stebel, od katerih so čbele odganjali, ne enega samega zarodnega zrnca dobil. — Pri rdeči detelji se je pokazalo ravno tako; 1000 stebel, do katerih so dohajale čbele, je dalo 2700 semenskih zrnec; ravno toliko družih stebel pa, do katerih niso mogle čbele, ni dalo nobenega zrnca. — Po tem takem bi se dalo misliti, da brez čbel bi bilo obrodovitenje detelje celó nemogoče; to pa vendar ni verjetno. Bodi-si pa, kakor koli, gotovo je, da imajo čbele veliko upliva pri tem, ker prenašajo semenski prah na cvet (cvetne dele). Pri nekterih rastlinah je že cvetje tako ustvarjeno, da ni mogoče, da bi obrodilo brez kakih mrčesov.

Gospodarske novice.

* Nova bolezen vinske trte se na Francoskem (v Provence) zeló razširja. Neka zaževka (insekt) sesá trto, dokler ne vsahne. Vse kar se je dosihmal poskušalo proti strašni ti nadlogi, ni pomagalo nič.

* Nova krma za svilne črviče. Gospoda Racki in Stieber na Moravskem sta skusila židne črviče krmiti (futrati) s perjem onega osata, ki se pri nas škrbinka ali mleč (Gänsediestel, sonchus ole-raeus) imenuje. Črviči so to perje prav radi žrli in prav zdravi ostali, ko so drugi zeló bolehal za zlatenico, katerim se je pokladalo perje murbovo.